

YHDEN- VERTAISUUS – TASAN EIVÄT KÄY ONNEN LAHJAT

Päätoimittajalta

Suomessa on ollut viime aikoina paljon puhetta yhdenvertaisuudesta koulutuksessa ja yhteiskunnassa. Koululta vaaditaan toimia yhdenvertaisuuden lisäämiseksi, mutta koulu ei voi ratkaista kaikkia ongelmia. Vanhempienkin pitäisi tehdä jotakin.

SUOMESSA ON PERINTEISESTI PANOSTETTU

koulutukseen, mutta edelleenkin varsin monet nuoret jäävät vaille koulutuspaikkaa tai eivät muuten ole tarpeeksi kypsiä opiskelemaan toisella asteella. Aamulla heräämisessä ja opiskelussa on vaikeuksia. Tukitoimet ovat varsinkin lukiossa riittämättömiä. Koulu ja yhteiskunta eivät kykene tasaamaan sosiaalisia eroja eli monesti se ratkaisee, millaiset vanhemmat lapsella on. Tutkimusten mukaan kannattaa olla tyttö, jolla on koulutetut vanhemmat, jos aikoo koulussa pärjätä.

Suomen lukiolaisten Liitto ja muut asiasta kiinnostuneet tekivät eduskunnalle esityksen toisen asteen maksuttomista oppimateriaaleista. Esitys kaatui muotovirheeseen, sillä se olisi pitänyt osoittaa hallitukselle. Esityksen hintalappu olisi noin 100 miljoonaa, jota ei tällä hetkellä löydy valtion budjetista. Lehdistössä on ollut paljon keskustelua siitä, ettei kaikilla opiskelijoilla ole varaa toisen asteen oppilaitosten materiaaleihin. Vähävaraisten perheiden lapsille on kuitenkin tulossa syksyllä oppikirjatukea noin 46 euroa kuukaudessa. Kokonaan toinen juttu ovat ne maaseudun lukiot, joissa tarjotaan ilmaiset oppikirjat ja autokoulu, mut-

ta tällöin kyse on lähinnä markkinoinnista, jotta lukio saadaan säilytettyä paikkakunnalla.

Helsingissä alkaa syksyllä kokeilu, jossa lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoille tarjotaan käytännössä kahdeksi jaksoksi digitaaliset oppimateriaalit. Toivon kokeilun kuitenkin jatkuvan, mutta kaupungin rahatilanne ratkaisee, ja näitä rahoja ei saa ottaa opetuksesta, jota on muutenkin vähennetty rankalla kädellä.

Valtion tuki toisen asteen koulutukselle on laskenut ja ammattikoulutuksen rahoitus on tuntuvasti laskenut, vaikka oppilasaines on siellä haastavampaa. Toiselle asteelle on koko ajan suunniteltu kaikenlaisia koulutusreformeja, mutta näyttää siltä, etteivät ne toimi. Perusrahoitus on tällä hetkellä aivan liian alhainen ja se vaatisi täysremonttia.

Suomessa koulutus näyttää periytyvän ja aikaisemmin koulutus toimi sosiaalisen nousun välineenä. Tällä hetkellä 1970-luvulla syntyneet ovat maassamme koulutetuin ryhmä. Koulutustaso on laskenut ja nyt olisi tavoitteena tason nosto, sillä muuten jääme jälkeen toisista OECD-maista. Tähän meillä ei ole varaa, sillä taloutemme ja tuottavuutemme nojaavat nimenomaan koulutukseen.

Lukioista pyritään saamaan opiskelijat nopeammin korkeakouluihin ja käyttöön on tullut todistusvalinta, jossa suurin osa opiskelijoista valitaan yo-todistusten perusteella. Monista Helsingin kaupungin lukioista on säästösyistä poistettu abien kertauskurssit. Tämä on sikäli valitettavaa, että se lisää epätasa-arvoisuutta.

Kaikilla ei ole varaa maksullisiin abien valmennuskursseihin, vaan niitä pitäisi tarjota lukioissa. Korkeakouluvalmennusta tarjotaan samaten melko hintavilla valmennuskursseilla, mutta nyt valmennusta tarjotaan lukiolaisille, joiden vanhemmilla on varaa maksaa siitä.

Yhdenvertaisuuteen koulutuksessa pyritään, mutta ratkaisut eivät ole aina koulujen käsissä.

MARJO MELA